

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/2148**od 8. listopada 2020.****o izmjeni Uredbe (EU) br. 139/2014 u pogledu sigurnosti uzletno-sletnih staza i zrakoplovnih podataka****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 39. stavak 1.,

budući da:

- (1) Uredbom Komisije (EU) br. 139/2014 ⁽²⁾ utvrđuju se zahtjevi i upravni postupci u vezi s aerodromima, uključujući upravljanje njima, njihov rad, izdavanje svjedodžbe i njihov nadzor.
- (2) Uredba Komisije (EU) br. 139/2014 sadržava opće zahtjeve za operatore aerodroma u pogledu upravljanja zrakoplovnim podacima i zrakoplovnim informacijama. Kako bi se održale ili povećale postojeće razine sigurnosti aerodromskih operacija, operatori aerodroma trebali bi, za svrhe pružanja usluga zrakoplovnog informiranja, osiguravati visoku kvalitetu zrakoplovnih podataka i drugih zrakoplovnih informacija u okviru lanca koji obuhvaća postupke od kreiranja do pružanja tih podataka. Za tu svrhu zahtjevi u pogledu kvalitete podataka trebali bi se dopuniti na operativnoj razini slično zahtjevima koji su primjenjivi na pružatelje usluga ATM-a/ANS-a u zračnoj plovidbi, posebno u pogledu zaštite podataka, kataloga podataka i razmjene podataka.
- (3) Sigurnost uzletno-sletnih staza jedna je od kategorija koje je Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo (ICAO) prepoznala kao važne, imajući u vidu veliku opasnost od nesreća. Nesreće kategorizirane kao povezane s uzletno-sletnim stazama čine većinu zrakoplovnih nesreća u svijetu. Uredbu (EU) br. 139/2014 stoga bi trebalo izmijeniti kako bi se smanjio broj takvih nesreća i ozbiljnih nezgoda koje uključuju neodobrene upade na uzletno-sletne staze, ali i druge događaje povezane sa sigurnošću uzletno sletne staze, kao što su upotreba pogrešne uzletno-sletne staze, sudar na tlu i izlijetanje s uzletno-sletne staze.
- (4) Programi osposobljavanja i provjere stručnosti operativnog osoblja, uključujući početno i periodično osposobljavanje, trebali bi biti usklađeni u svim državama članicama uspostavljanjem zajedničkih zahtjeva u pogledu osposobljavanja koje bi trebali poštovati operatori aerodroma.
- (5) Operatori aerodroma trebali bi čuvati evidenciju o završenom osposobljavanju, odobrenjima za vožnju, odobrenjima za vozila te znanju jezika i stručnosti za održavanje.
- (6) Sadašnji regulatorni okvir ne uključuje zahtjev da operator aerodroma kreira NOTAM. To je stvorilo pravnu nesigurnost s obzirom na pitanje kada, zbog kojih razloga i u kojim uvjetima operator aerodroma treba kreirati NOTAM za nešto što može utjecati na sigurnost. Stoga bi se izmjenom trebao upotpuniti regulatorni okvir u pitanjima kreiranja i objave NOTAM-a od strane operatora aerodroma, uzimajući u obzir odredbe Priloga 15. Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, potpisanoj u Chicagu 7. prosinca 1944. („Čikaška konvencija”).

⁽¹⁾ SL L 212, 22.8.2018., str. 1.

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) br. 139/2014 od 12. veljače 2014. o utvrđivanju zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s aerodromima u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 44, 14.2.2014., str. 1.).

- (7) Istrage nesreća pokazuju da standardi za procjenu stanja površine uzletno-sletne staze i izvješćivanje o tome nisu usklađeni i da je to bitan faktor koji pridonosi izljetanjima s uzletno-sletne staze, posebno kad je ona mokra ili onečišćena. ICAO je stoga izmijenio niz standarda i preporučenih praksi (SARP-ova) u nekoliko priloga Čikaškoj konvenciji i izdao opsežne smjernice kako bi se uspostavio globalno usklađen format za procjenu stanja površine uzletno-sletne staze i izvješćivanje o tome.
- (8) Uredbu (EU) br. 139/2014 trebalo bi stoga izmijeniti kako bi se primijenili aktualni SARP-ovi ICAO-a za procjenu stanja površine uzletno-sletne staze i izvješćivanje o tome, uključujući dodavanje definicija novih termina.
- (9) Kako bi se smanjila opasnost da tijekom primopredaje operativnih aktivnosti zbog kognitivne pristranosti dođe do neželjenih događaja, aerodromsko osoblje trebalo bi imati ažurne informacije o operativnoj situaciji u trenutku primopredaje.
- (10) Strani predmeti (FOD) na manevarskim površinama i stajanki predstavljaju znatan sigurnosni rizik za operacije na aerodromima. Mjere za djelotvorno smanjivanje tog rizika trebale bi se temeljiti na ICAO-ovim SARP-ovima, smjernicama i međunarodno prihvaćenim praksama.
- (11) Vozači vozila te stanje i prikladnost vozila i njihova komunikacijska i nadzorna oprema također su faktori koji pridonose događajima povezanim sa sigurnošću uzletno-sletne staze i oštećenjima zrakoplova. Uvjeti odobrenja za vozače i vozila trebali bi biti stroži te bi trebalo uspostaviti nova pravila za kretanje vozila po operativnim površinama aerodroma.
- (12) Na temelju sigurnosnih preporuka i povratnih informacija od država članica i dionika Komisija je utvrdila da je potrebno poboljšati pregled situacije pilota, osoblja koje pruža operativne usluge u zračnom prometu i vozača vozila na manevarskoj površini kako bi se spriječili neodobreni upadi na uzletno-sletnu stazu. Stoga bi trebalo uvesti odredbe kojima se osigurava da znanje engleskog jezika vozača vozila koja prometuju po manevarskoj površini aerodroma odgovara operativnoj razini. Međutim, moguće je da na nekim aerodromima upotreba tog jezika ne poboljšava nužno sigurnost operacija na uzletno-sletnoj stazi. Stoga bi se nadležnim tijelima trebalo dopustiti da odstupe od zahtjeva u pogledu znanja engleskog jezika, ako je to potkrijepljeno procjenom sigurnosti za jedan ili više aerodroma.
- (13) Broj vozila na aerodromu trebao bi biti ograničen samo na ona vozila koja su važna za sigurnost operacija. Kako bi se riješio problem zabune s pozivnim znakovima, ta bi vozila trebala imati odgovarajuću opremu, uključujući radio ili svjetla. Iznimke bi trebalo predvidjeti za vozila koja nisu u skladu s uvjetima operacija, ali trebaju ući na aerodrom i na njemu privremeno raditi. Kako bi se osiguralo da je zakonodavstvo Unije usklađeno sa standardima ICAO-a, pravila za vožnju na aerodromima trebala bi se temeljiti na prilogima 2. i 14. Čikaškoj konvenciji i smjernicama ICAO-a sadržanima u dokumentu Doc 4444 PANS-ATM.
- (14) Istrage nesreća i ozbiljnih nezgoda tijekom operacija vuče zrakoplova pokazuju da su nedovoljan pregled situacije, nedovoljna odobrenja za zrakoplove i nedovoljna ili neodgovarajuća rasvjeta vučenog zrakoplova noću čimbenici koji pridonose oštećenjima zrakoplova. Stoga bi trebalo uvesti mjere za poboljšavanje sigurnosti tijekom operacija vuče zrakoplova, i to u pogledu ruta, vođenja, rasvjete, komunikacijskih postupaka, koordinacije različitih aktera, te posebne mjere u slučaju nepovoljnih vremenskih odnosno meteoroloških uvjeta.
- (15) Trebalo bi uvesti pravila kojima se razjašnjava koji bi mobilni objekti, osim vozila, trebali biti osvijetljeni na aerodromima. To uključuje dokidanje nedosljednosti u pogledu područja aerodroma na koja se primjenjuju zahtjevi u pogledu označavanja i osvjjetljivanja.
- (16) Kako bi se povećala sigurnost, pravilnost i učinkovitost operacija, trebalo bi uspostaviti standardne rute za vožnju po tlu na aerodromima. Trebalo bi uzeti u obzir i zrakoplovne transpondere ako su povezani s aerodromskim sustavom za vođenje i kontrolu površinskog kretanja.

- (17) Istrage nesreća i nezgoda koje su rezultat neodobrenog upada na uzletno-sletnu stazu pokazale su da postoje nedostaci u komunikacijskim postupcima između operativnih usluga u zračnom prometu i vozača vozila, ali i neobaviještenih pješaka. Stoga bi trebalo uspostaviti usklađene postupke za komunikaciju između operatora aerodroma i jedinice operativnih usluga u zračnom prometu kako bi se regulirala pitanja poput jezika koji se koriste, frekvencija, operacija pješaka na manevarskoj površini, upotrebe signala i drugih komunikacijskih sredstava u slučaju problema s komunikacijom. Ti bi postupci trebali obuhvaćati širenje važnih informacija koje se odnose na aerodrom radiokomunikacijskim sredstvima.
- (18) Kako bi se spriječili daljnji neželjeni događaji koji su uzrokovani prisutnošću pješaka na operativnoj površini, trebalo bi zabraniti ulazak neovlaštenog osoblja na manevarsku površinu i u ostala kontrolirana područja. Trebalo bi poduzeti mjere za kontrolu kretanja pješaka.
- (19) Uredbom (EU) br. 139/2014 ne propisuju se izrijekom obveze operatora aerodroma pri operacijama u zimskim uvjetima. Kako bi se zakonodavstvo Unije uskladilo sa standardima ICAO-a iz priloga 14. i 15. Čikaškoj konvenciji, trebalo bi uvesti obveze za aerodrome s dugim zimskim razdobljem u kojem su uzletno-sletne staze pokrivene zbijenim snijegom ili ledom. Te bi se obveze trebale temeljiti na postojećim praksama i povratnim informacijama proizvođača aviona i ICAO-a.
- (20) Kako bi se osigurala usklađenost zakonodavstva Unije sa standardima ICAO-a, operator aerodroma bi trebao biti obavezan procijeniti stanje površine uzletno-sletne staze i dodijeliti mu RWYCC (kôd stanja uzletno-sletne staze).
- (21) Programom održavanja aerodroma trebalo bi osigurati da objekti, sustavi, vozila i oprema koji su neophodni za rad aerodroma ne smanjuju sigurnost, pravilnost i učinkovitost zračne plovidbe. Program održavanja trebao bi poštovati načela ljudskih čimbenika u skladu s Prilogom 14. Čikaškoj konvenciji, a operator aerodroma trebao bi imati na raspolaganju sredstva za djelotvornu provedbu programa održavanja.
- (22) Zahtjeve iz Uredbe (EU) br. 139/2014 koji se odnose na održavanje kolničke konstrukcije, posebno u pogledu koeficijenta trenja na površini uzletno-sletne staze, trebalo bi uskladiti sa standardima ICAO-a kako bi se smanjila opasnost izljetanja s uzletno-sletne staze i smanjila opasnost od stranih predmeta.
- (23) Na temelju relevantnih odredaba Priloga 14. Čikaškoj konvenciji Uredbu (EU) br. 139/2014 trebalo bi dopuniti poboljšanim zahtjevima u pogledu održavanja sustava napajanja aerodroma električnom energijom i novim zahtjevima u pogledu održavanja aerodromskog sustava osvjetljenja. Uz to, trebalo bi uvesti posebne zahtjeve za održavanje aerodromskih znakova i oznaka.
- (24) Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa izradila je nacrt provedbenih pravila i podnijela ih zajedno s mišljenjima br. 02/2018 i br. 03/2019 u skladu s člankom 75. stavkom 2. točkama (b) i (c) i člankom 76. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1139.
- (25) Uredbu (EU) br. 139/2014 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (26) S obzirom na učinke izbijanja bolesti COVID-19 na sredstva kojima raspolažu nadležna tijela i dotični operateri te kako bi im se hitno pomoglo i omogućila odgovarajuća priprema, primjenu zahtjeva u pogledu izvješćivanja o onečišćenju površine, stanju površine uzletno-sletne staze i operacijama u zimskim uvjetima trebalo bi odgoditi do 12. kolovoza 2021., a primjenu pravila o sustavu upravljanja kvalitetom trebalo bi odgoditi do 27. siječnja 2022.,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjene Uredbe (EU) br. 139/2014

Prilozi I., III. i IV. Uredbi (EU) br. 139/2014 mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

*Članak 2.***Stupanje na snagu i primjena**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Točka 3. podtočka (d), točka 3. podtočka (e), točka 3. podtočka (q) i točka 3. podtočka (r) Priloga ovoj Uredbi kao i točka ADR.OPS.A.057 podtočka (d) podpodtočka (4) Priloga IV. Uredbi (EU) br. 139/2014 primjenjuju se od 12. kolovoza 2021.,

Točka 2. podtočka (a) i točka 3. podtočke (a) i (b) Priloga primjenjuju se od 27. siječnja 2022.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. listopada 2020.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Prilozi I., III. i IV. mijenjaju se kako slijedi:

(1) Prilog I. mijenja se kako slijedi:

(a) umeću se sljedeće točke (6.a), (6.b) i (6.c):

„(6.a) ‚okružnica zrakoplovnih informacija (AIC)‘ znači obavijest koja sadržava informacije za koje nije potrebno kreirati *notice to airmen* (NOTAM) niti se uključuju u zbornik zrakoplovnih informacija (AIP), ali se odnose na sigurnost letenja, zračnu plovidbu, tehnička, administrativna ili zakonodavna pitanja;

(6.b) ‚proizvod zrakoplovnih informacija‘ znači zrakoplovni podaci i zrakoplovne informacije koje se stavljaju na raspolaganje kao skupovi digitalnih podataka ili u standardiziranom formatu na papiru ili elektroničkom mediju. Proizvodi zrakoplovnih informacija uključuju sljedeće:

- AIP, uključujući izmjene i dodatke,
- AIC,
- zrakoplovne karte,
- NOTAM,
- digitalne skupove podataka;

(6.c) ‚zbornik zrakoplovnih informacija (AIP)‘ znači publikacija koju izdaje tijelo države članice ili koja se izdaje uz dozvolu tog tijela, a sadržava zrakoplovne informacije trajnog karaktera bitne za sigurnost zračne plovidbe;”;

(b) umeće se sljedeća točka (15.a):

„(15.a) ‚onečišćena uzletno sletna staza‘ znači uzletno-sletna staza čija je površina (bilo u izoliranim dijelovima ili izvan njih) unutar korištene duljine i širine znatnim dijelom pokrivena jednom ili više tvari navedenih u deskriptorima površine uzletno-sletne staze;”;

(c) umeće se sljedeća točka (17.a):

„(17.a) ‚skup podataka‘ znači zbirka podataka koja se može identificirati;”;

(d) umeće se sljedeća točka (18.a):

„(18.a) ‚suha‘, u odnosu na stanje uzletno-sletne staze, znači da površina uzletno-sletne staze nije vidljivo vlažna niti je onečišćena unutar područja koje je predviđeno za uporabu;”;

(e) umeće se sljedeća točka (19.a):

„(19.a) ‚strani predmet (FOD)‘ znači neživi predmet na operativnoj površini koji nema operativnu ni zrakoplovnu funkciju, a predstavlja potencijalnu opasnost za operacije zrakoplova;”;

(f) umeću se sljedeće točke (24.a) i (24.b):

„(24.a) ‚pouzdanost sustava osvjetljenja‘ znači vjerojatnost da cjelokupni sustav radi u okviru dopuštenih odstupanja i da je upotrebljiv za operativne svrhe;

(24.b) ‚oznake lokacije‘ znači najnovije izdanje ‚Oznaka lokacije‘ (Doc 7910) koje je na snazi, koje je odobrila i objavila Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo;”;

(g) umeću se sljedeće točke (34.a) i (34.b):

„(34.a) ‚*notice to airmen* (NOTAM)‘ znači obavijest koja se distribuira telekomunikacijski i koja sadržava informacije u vezi s uspostavljanjem, stanjem ili promjenom bilo kojeg zrakoplovnog sredstva, usluge, postupka ili opasnosti, o kojima je pravovremeno saznanje bitno za osoblje koje je uključeno u letačke operacije;

(34.b) ‚kôd NOTAM-a‘ znači kôd koji se nalazi u najnovijem izdanju dokumenta ‚Postupci za usluge u zračnoj plovidbi – kratice i kodovi ICAO-a (Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes) (PANS ABC – Doc 8400) koji je na snazi, koji je odobrila i objavila Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo;”;

(h) umeću se sljedeće točke (38.a), (38.b), (38.c), (38.d), (38.e), (38.f), (38.g) i (38.h):

- „(38.a) ‚matrica za procjenu stanja uzletno-sletne staze (RCAM)‘ znači matrica koja omogućuje procjenu za dodjelu kôda stanja uzletno-sletne staze (RWYCC) s pomoću skupa zapažanja o uvjetima na površini uzletno-sletne staze i izvješća pilota o kočenju;
- (38.b) ‚kôd stanja površine uzletno-sletne staze (RWYCC)‘ znači broj koji se koristi u izvješću o stanju uzletno-sletne staze (RCR), a opisuje učinak stanja uzletno-sletne staze na sposobnost usporavanja i lateralnu kontrolu zrakoplova;
- (38.c) ‚izvješće o stanju uzletno-sletne staze (RCR)‘ znači sveobuhvatno standardizirano izvješće o stanju površine uzletno-sletne staze i posljedičnom učinku na performanse aviona u slijetanju i polijetanju, opisano oznakom stanja uzletno-sletne staze;
- (38.d) ‚sigurnosna površina kraja uzletno-sletne staze (RESA)‘ znači površina simetrična u odnosu na središnju crtu uzletno-sletne staze, a koja se nastavlja na kraj osnovne staze uzletno sletne staze, prije svega namijenjena smanjenju rizika oštećenja zrakoplova u slučaju da sleti ispred ili se zaustavi iza površine uzletno sletne staze;
- (38.e) ‚pozicija za čekanje‘ znači označena pozicija za zaštitu uzletno-sletne staze, površina ograničenja prepreka ili kritična ili osjetljiva zona sustava za instrumentalno slijetanje (ILS) ili mikrovalnog sustava slijetanja (MLS) na kojoj se zrakoplovi u vožnji po tlu i vozila moraju zaustaviti i čekati, osim ako im aerodromski kontrolni toranj ne da drukčije odobrenje;
- (38.f) ‚osnovna staza uzletno-sletne staze‘ znači definirano područje koje uključuje uzletno-sletnu stazu i stazu za zaustavljanje, ako postoji, i predviđena je za:
- (a) smanjivanje rizika od oštećenja zrakoplova koji izlete s uzletno-sletne staze;
 - (b) zaštitu zrakoplova koji lete iznad nje tijekom operacija uzlijetanja ili slijetanja;
- (38.g) ‚stanje površine uzletno-sletne staze‘ znači opis stanja površine uzletno-sletne staze koji se koristi u RCR-u i služi kao temelj za određivanje RWYCC-a za svrhe performansi aviona;
- (38.h) ‚deskriptori površine uzletno-sletne staze‘ znači jedna od sljedećih tvari na površini uzletno-sletne staze:
- (a) zbijeni snijeg: snijeg koji je zbijen u čvrstu masu takvu da gume aviona, pri radnim tlakovima i opterećenjima, voze po njezinoj površini a da je pri tome više ne zbijaju u znatnoj mjeri niti stvaraju kolotečine;
 - (b) suhi snijeg: snijeg od kojeg se ne može lako napraviti gruda;
 - (c) mraz: kristali leda koji se stvaraju na površini, a potječu od vlage u zraku čija je temperatura jednaka točki smrzavanja ili niža; razlika između mraza i leda je u tome što se kristali mraza formiraju neovisno jedan o drugome i stoga imaju strukturu koja je više u obliku granula;
 - (d) led: smrznuta voda ili zbijeni snijeg koji se pretvorio u led u hladnim i suhim uvjetima;
 - (e) bljuzgavica: snijeg koji je toliko zasićen vodom da se voda cijedi ako ga se uzme u ruku, ili će prskati uokolo ako se na njega snažnije zakorači;
 - (f) stajaća voda: voda dublja od 3 mm;
 - (g) mokri led: led na čijoj je površini voda ili led koji se topi;
 - (h) mokri snijeg: snijeg koji sadržava dovoljno vode da je moguće napraviti dobro zbijenu, čvrstu grudu iz koje se ne cijedi voda;”;

(i) umeću se sljedeće točke (41.a), (41.b) i (41.c):

- „(41.a) ‚skliska mokra uzletno-sletna staza‘ znači mokra uzletno-sletna staza za koju je utvrđeno da je koeficijent trenja smanjen na znatnom dijelu;
- (41.b) ‚SNOWTAM‘ znači:
- (a) od 7. siječnja 2021. do 12. kolovoza 2021., posebno izdanje NOTAM-a kojim se, u posebnom formatu, obavješćuje o opasnim uvjetima uzrokovanim prisutnošću na operativnoj površini snijega, leda, bljuzgavice ili stajaće vode sa snijegom, bljuzgavicom ili ledom i o prestanku takvih uvjeta;

- (b) s učinkom od 12. kolovoza 2021., posebno izdanje NOTAM-a u standardnom formatu, a koje sadržava izvješće o stanju površine kojim se obavješćuje o uvjetima uzrokovanim prisutnošću na operativnoj površini snijega, leda, bljuzgavice, mraza ili vode sa snijegom, bljuzgavicom, ledom ili mrazom i o prestanku takvih uvjeta;
- (41.c) „posebno pripremljena zimska uzletno-sletna staza” znači uzletno-sletna staza suhog zamrznutog sloja na površini nastalog od zbijenog snijega ili leda ili oboje, posuta pijeskom ili sitnim šljunkom ili mehanički obrađena radi povećanja trenja;”;
- (j) točka (47) zamjenjuje se sljedećim:
- „(47) „uvjeti svjedodžbe” znači sljedeće:
- oznake lokacije prema ICAO-u,
 - uvjeti za rad (VFR/IFR, dan/noć),
 - operacije aviona na posebno pripremljenim zimskim uzletno-sletnim stazama,
 - uzletno-sletna staza,
 - objavljene duljine,
 - vrste uzletno-sletnih staza i prilazi,
 - referentni kôd aerodroma,
 - opseg operacija zrakoplova s višim referentnim kodom aerodroma,
 - pružanje usluga upravljanja postupcima na stajanci (da/ne),
 - spasilačko-vatrogasna kategorija aerodroma;”;
- (k) točka (48) zamjenjuje se sljedećim:
- „(48) „vizualna sredstva” znači pokazatelji i signalni uređaji, oznake, svjetla, znakovi i označivači ili njihove kombinacije;”;
- (l) dodaje se sljedeća točka (49):
- „(49) „mokra uzletno-sletna staza” znači uzletno-sletna staza čija je površina vidljivo vlažna ili prekrivena slojem vode od najviše 3 mm unutar područja koje je predviđeno za uporabu.”;
- (2) Prilog III. mijenja se kako slijedi:
- (a) točka ADR.OR.D.007. zamjenjuje se sljedećim:
- „ADR.OR.D.007 Upravljanje zrakoplovnim podacima i zrakoplovnim informacijama**
- (a) U okviru svojeg sustava upravljanja operator aerodroma uvodi i održava sustav upravljanja kvalitetom koji obuhvaća sljedeće aktivnosti:
- (1) njegove aktivnosti u vezi sa zrakoplovnim podacima;
 - (2) njegove aktivnosti u vezi s pružanjem zrakoplovnih informacija.
- (b) Operator aerodroma u okviru svojeg sustava upravljanja mora uspostaviti sustav upravljanja sigurnošću u cilju zaštite sigurnosti operativnih podataka koje prima ili proizvodi ili upotrebljava, tako da pristup tim operativnim podacima imaju samo ovlaštene osobe.
- (c) U sustavu upravljanja sigurnošću operatora aerodroma definiraju se sljedeći elementi:
- (1) postupci koji se odnose na procjenu i ublažavanje rizika za sigurnost podataka, praćenje i poboljšavanje sigurnosti, revizije stanja sigurnosti i širenje novih spoznaja;
 - (2) sredstva za otkrivanje narušavanja sigurnosti i za upozoravanje osoblja odgovarajućim signalima upozorenja;
 - (3) sredstva za otklanjanje posljedica narušavanja sigurnosti i utvrđivanje postupaka oporavka i postupaka ublažavanja, kako bi se spriječilo ponavljanje situacije.
- (d) Operator aerodroma osigurava sigurnosnu provjeru svojeg osoblja s obzirom na sigurnost zrakoplovnih podataka.
- (e) Operator aerodroma poduzima potrebne mjere za zaštitu svojih zrakoplovnih podataka od prijetnji kibernetičkoj sigurnosti.”;

- (b) točka ADR.OR.D.017. zamjenjuje se sljedećim:

„ADR.OR.D.017 Programi osposobljavanja i provjere stručnosti

- (a) Kako bi osigurao kontinuiranu osposobljenost osoblja uključenog u rad, održavanje aerodroma i upravljanje njime te kako bi osigurao da je to osoblje svjesno pravila i postupaka koji su relevantni za rad aerodroma i povezanosti njihovih funkcija i zadataka s radom aerodroma općenito, operator aerodroma izrađuje i provodi program osposobljavanja za to osoblje.
- (b) Program osposobljavanja iz podtočke (a):
- (1) uključuje početno i periodično osposobljavanje te osposobljavanje za obnavljanje znanja i kontinuirano osposobljavanje;
 - (2) primjeren je za funkcije i zadatke koje osoblje obavlja;
 - (3) uključuje primjenjive operativne postupke i zahtjeve za predmetni aerodrom, uključujući i vožnju.
- (c) Operator aerodroma osigurava da je sve drugo osoblje, uključujući osoblje drugih organizacija koje radi ili pruža usluge na aerodromu, kojemu je dopušten pristup operativnim površinama aerodroma bez pratnje, odgovarajuće osposobljeno i kvalificirano za takav pristup bez pratnje.
- (d) Program osposobljavanja iz podtočke (c):
- (1) uključuje početno i periodično osposobljavanje te osposobljavanje za obnavljanje znanja i kontinuirano osposobljavanje;
 - (2) uključuje primjenjive operativne postupke i zahtjeve za predmetni aerodrom, uključujući i vožnju.
- (e) Operator aerodroma osigurava da je osoblje iz podtočaka (a) i (c) uspješno završilo neophodno početno osposobljavanje prije nego što mu se dopusti:
- (1) obavljanje dužnosti bez nadzora;
 - (2) pristup operativnim površinama aerodroma bez pratnje.
- Početno osposobljavanje obuhvaća teoretsko i praktično osposobljavanje odgovarajućeg trajanja i ocjenjivanje stručnosti osoblja nakon što mu je pruženo osposobljavanje.
- (f) Kako bi osoblje iz podtočaka (a) i (c) moglo nastaviti obavljati svoje dužnosti bez nadzora i imati pristup operativnim površinama aerodroma bez pratnje, ako u ovom dijelu i dijelu-ADR.OPS nije propisano drukčije, operator aerodroma mora osigurati da je to osoblje upoznato s pravilima i postupcima koji su relevantni za rad aerodroma tako što je uspješno završilo:
- (1) periodično osposobljavanje u intervalima ne duljima od 24 mjeseca nakon završetka početnog osposobljavanja. Ako se periodično osposobljavanje pohađa tijekom posljednja tri kalendarska mjeseca tog intervala, novi se interval računa od datuma isteka tog intervala;
 - (2) osposobljavanje za obnavljanje znanja prije nego što krenu obavljati svoje dužnosti bez nadzora ili prije nego što im se dopusti pristup operativnim površinama aerodroma bez pratnje, ako su bili odsutni s tih dužnosti tijekom razdoblja od najmanje 3, a najviše 12 uzastopnih mjeseci. U slučaju odsustva duljeg od 12 uzastopnih mjeseci to osoblje mora proći početno osposobljavanje u skladu s podtočkom (c);
 - (3) kontinuirano osposobljavanje u slučaju promjena u njihovu operativnom okruženju ili dodijeljenim zadacima, prema potrebi.
- (g) Operator aerodroma uspostavlja i provodi program za provjeru stručnosti za osoblje iz podtočke (a) i osigurava da je osoblje iz podtočke (c) dokazalo sposobnosti za obavljanje svojih zadataka, u skladu s programom za provjeru stručnosti, kako bi osigurao:
- (1) kontinuiranu osposobljenost tog osoblja;
 - (2) da je to osoblje svjesno pravila i postupaka koji su relevantni za njihove funkcije i zadatke.

Ako u ovom dijelu i dijelu-ADR.OPS nije propisano drukčije, operator aerodroma mora osigurati da osobe iz podtočaka (a) i (c) prolaze provjere stručnosti u intervalima ne duljima od 24 mjeseca nakon što su završile početno osposobljavanje.

(h) Operator aerodroma osigurava sljedeće:

- (1) da su za pružanje osposobljavanja i provjere stručnosti angažirani odgovarajuće kvalificirani i iskusni instruktori i ispitivači;
- (2) da se pružanje osposobljavanja i, ako je primjenjivo, provjere stručnosti, obavljaju u odgovarajućim objektima s odgovarajućim sredstvima i opremom.

(i) Operator aerodroma uspostavlja i provodi postupke za provođenje programa osposobljavanja i provjera stručnosti i:

- (1) vodi evidenciju o potrebnoj osposobljenosti, osposobljavanju i provjeri stručnosti za dokazivanje sukladnosti s ovim zahtjevom;
- (2) tu evidenciju na zahtjev stavlja na raspolaganje svojem osoblju na koje se ta evidencija odnosi;
- (3) ako osobu zaposli drugi poslodavac, takvu evidenciju o toj osobi stavlja na raspolaganje novom poslodavcu na zahtjev.”;

(c) točka ADR.OR.D.035 podtočka (d) mijenja se kako slijedi:

i. točka (6) zamjenjuje se sljedećim:

„(6) važeće izdanje registra opasnosti;”;

ii. dodaju se sljedeće podpodtočke (7) i (8):

- „(7) odobrenja za vožnju i, ako je primjenjivo, svjedodžbe o znanju jezika čuvaju se najmanje četiri godine nakon završetka radnog odnosa predmetne osobe ili trajnog oduzimanja ili poništenja odobrenja za vožnju, ili dok nadležno tijelo ne obavi audit tog područja aktivnosti;
- (8) odobrenja za vozila i evidencija o održavanju vozila operatora aerodroma čuvaju se najmanje četiri godine nakon što se vozilo povuče iz operacija, ili dok nadležno tijelo ne obavi audit tog područja.”

(3) Prilog IV. mijenja se kako slijedi:

(a) točka ADR.OPS.A.010. zamjenjuje se sljedećim:

„ADR.OPS.A.010 Zahtjevi u vezi s kvalitetom podataka

Operator aerodroma mora imati formalne dogovore s organizacijama s kojima razmjenjuje zrakoplovne podatke ili zrakoplovne informacije i mora osigurati sljedeće:

- (a) da se pružaju svi relevantni podaci o aerodromu i raspoloživim uslugama uz osiguravanje potrebne kvalitete tih podataka; da se zahtjevi u vezi s kvalitetom podataka (DQR) poštuju prilikom kreiranja podataka i da se poštuju tijekom prenošenja podataka;
- (b) točnost zrakoplovnih podataka je onakva kako je navedena u katalogu zrakoplovnih podataka;
- (c) da se cjelovitost zrakoplovnih podataka održava tijekom cijelog postupanja s podacima od njihova kreiranja do prijenosa, na temelju klasifikacije cjelovitosti navedene u katalogu zrakoplovnih podataka. Uz to, potrebno je uspostaviti postupke radi sljedećeg:
 - (1) da se, kad je riječ o rutinskim podacima, spriječi oštećenje podataka tijekom cijelog postupka obrade podataka;
 - (2) da, kad je riječ o neophodnim podacima, ne bude oštećenja ni u kojoj fazi cijelog postupka i da se uspostave dodatni postupci, prema potrebi, kako bi se spriječili potencijalni rizici u cjelokupnoj arhitekturi sustava radi osiguravanja cjelovitosti podataka na toj razini;
 - (3) da, kad je riječ o kritičnim podacima, ne bude oštećenja ni u kojoj fazi cijelog postupka i da se uspostave dodatni postupci za jamčenje cjelovitosti kako bi se u potpunosti ublažile posljedice grešaka koje su tijekom detaljne analize cjelokupne arhitekture sustava identificirane kao potencijalni rizici za cjelovitost podataka;
- (d) da razlučivost zrakoplovnih podataka odgovara stvarnoj točnosti podataka;
- (e) sljedivost zrakoplovnih podataka;
- (f) pravovremenost zrakoplovnih podataka, uključujući moguća ograničenja za razdoblje valjanosti;

- (g) potpunost zrakoplovnih podataka;
- (h) da je format poslanih podataka u skladu s utvrđenim zahtjevima.”;
- (b) dodaju se sljedeće točke ADR.OPS.A.020 do ADR.OPS.A.055:

„ADR.OPS.A.020 Zajednički referentni sustavi

Za svrhe zračne plovidbe operator aerodroma koristi:

- (a) Svjetski geodetski sustav – 1984 (WGS-84) kao horizontalni referentni sustav;
- (b) točku srednje razine mora (MSL) kao vertikalni referentni sustav;
- (c) gregorijanski kalendar i koordinirano svjetsko vrijeme (UTC) kao vremenske referentne sustave.

ADR.OPS.A.025 Otkrivanje grešaka u podacima i autentifikacija

Pri kreiranju, obradi ili slanju podataka pružatelju usluga zrakoplovnog informiranja (AIS) operator aerodroma mora:

- (a) osigurati da se tijekom slanja i pohrane zrakoplovnih podataka upotrebljavaju tehnike za otkrivanje grešaka u digitalnim podacima, kako bi se održavala primjenjiva razina cjelovitosti podataka;
- (b) osigurati da prijenos zrakoplovnih podataka podliježe odgovarajućem postupku autentifikacije tako da primatelji mogu potvrditi da podaci ili informacije dolaze iz ovlaštenog izvora.

ADR.OPS.A.030 Katalog zrakoplovnih podataka

Pri kreiranju, obradi ili slanju podataka pružatelju usluga zrakoplovnog informiranja operator aerodroma mora osigurati da su zrakoplovni podaci iz Dodatka 1. Prilogu III. (Dio ATM/ANS.OR) Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2017/373 (*) u skladu sa specifikacijama iz kataloga zrakoplovnih podataka.

ADR.OPS.A.035 Validacija i provjera podataka

Pri kreiranju, obradi ili slanju podataka pružatelju usluga zrakoplovnog informiranja operator aerodroma mora osigurati da su upotrijebljene tehnike za validaciju i provjeru kako bi zrakoplovni podaci bili u skladu s primjenjivim zahtjevima u pogledu kvalitete podataka. Osim toga:

- (a) provjerom se mora osigurati da su zrakoplovni podaci primljeni bez pogrešaka i da se tijekom postupka sa zrakoplovnim podacima u njima nisu pojavile pogreške;
- (b) zrakoplovni podaci i zrakoplovne informacije koji su uneseni ručno podvrgavaju se neovisnoj provjeri kako bi se otkrile moguće unesene pogreške;
- (c) pri korištenju zrakoplovnih podataka za dobivanje ili izračunavanje novih zrakoplovnih podataka početni se podaci provjeravaju i validiraju, osim ako su dobiveni iz mjerodavnog izvora.

ADR.OPS.A.040 Zahtjevi za postupanje s pogreškama

Operator aerodroma osigurava sljedeće:

- (a) da su pogreške koje su identificirane tijekom kreiranja podataka i nakon slanja podataka uzete u obzir, ispravljene ili riješene;
- (b) da se prednost daje reagiranju na pogreške u kritičnim i neophodnim zrakoplovnim podacima.

ADR.OPS.A.045 Metapodaci

Operator aerodroma osigurava da metapodaci sadržavaju barem:

- (a) identifikaciju organizacija ili subjekata koji obavljaju bilo koju radnju kreiranja zrakoplovnih podataka, njihova slanja ili postupanja s njima;
- (b) radnju koja je obavljena;
- (c) datum i vrijeme kad je radnja obavljena.

ADR.OPS.A.050 Slanje podataka

Operator aerodroma osigurava da se zrakoplovni podaci šalju elektroničkim putem.

ADR.OPS.A.055 Alati i softver

Pri kreiranju, obradi ili slanju podataka pružatelju usluga zrakoplovnog informiranja operator aerodroma mora osigurati da alati i softver koji se koriste za potporu postupcima sa zrakoplovnim podacima ili automatizaciju tih postupaka funkcioniraju bez negativnih učinaka na kvalitetu zrakoplovnih podataka.

(*) Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 od 1. ožujka 2017. o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružatelje usluga upravljanja zračnim prometom/pružatelje usluga u zračnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom i za njihov nadzor, o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 482/2008 i provedbenih uredbi (EU) br. 1034/2011, (EU) br. 1035/2011 i (EU) 2016/1377 te o izmjeni Uredbe (EU) br. 677/2011 (SL L 62, 8.3.2017., str. 1.)."

(c) dodaje se točka ADR.OPS.A.057 kako slijedi:

„ADR.OPS.A.057 Kreiranje NOTAM-a

(a) Operator aerodroma:

- (1) uspostavlja i provodi postupke u skladu s kojima kreira NOTAM koji je izdao odgovarajući pružatelj usluga zrakoplovnog informiranja:
 - i. koji sadržava informacije u vezi s uspostavljanjem, stanjem ili promjenom bilo kojeg zrakoplovnog sredstva, usluge, postupka ili opasnosti, o kojima je pravovremeno saznanje bitno za osoblje koje je uključeno u letačke operacije;
 - ii. koji sadržava informacije privremene prirode i kratkog trajanja ili informacije koje se odnose na operativno značajne trajne promjene ili privremene promjene duljeg trajanja koje su uvedene u kratkom roku, osim kad je riječ o opsežnom tekstu i/ili grafičkim prikazima;
- (2) određuje aerodromsko osoblje, koje je uspješno završilo odgovarajuće osposobljavanje i dokazalo svoju osposobljenost, da kreira NOTAM i pruža relevantne informacije pružateljima usluga zrakoplovnog informiranja s kojima ima dogovore;
- (3) osigurava da je sve drugo aerodromsko osoblje čije dužnosti uključuju uporabu NOTAM-a uspješno završilo relevantno osposobljavanje i dokazalo svoju osposobljenost da se njime služi.

(b) Operator aerodroma kreira NOTAM kad je potrebno pružiti sljedeće informacije:

- (1) uspostavljanje ili zatvaranje aerodroma ili helidroma ili uzletno-sletnih staza ili značajne promjene u njihovom radu;
- (2) uspostavljanje ili povlačenje pružanja aerodromskih usluga ili značajne promjene u njihovom pružanju;
- (3) uspostavljanje, povlačenje ili značajne promjene operativnog kapaciteta radijske navigacije i komunikacijskih usluga zrak-zemlja za koje je odgovoran operator aerodroma;
- (4) nedostupnost rezervnih i sekundarnih sustava s izravnim operativnim učinkom;
- (5) uspostavljanje, povlačenje ili značajne promjene vizualnih sredstava;
- (6) prekid rada ili vraćanje u upotrebu velikih sastavnica aerodromskih sustava osvjetljenja;
- (7) uspostavljanje, povlačenje ili značajne promjene postupaka za usluge u zračnoj plovidbi za koje je odgovoran operator aerodroma;
- (8) pojava ili uklanjanje većih kvarova ili zapreka na manevarskoj površini;
- (9) promjene i ograničenja dostupnosti goriva, ulja i kisika;

- (10) uspostavljanje, povlačenje ili vraćanje u upotrebu farova opasnosti koji označavaju prepreke za zračnu plovidbu;
 - (11) planirane laserske emisije, laserski prikazi i svjetla za pretraživanje u okolini aerodroma ako bi zbog toga sposobnost pilota za gledanje noću mogla biti smanjena;
 - (12) postavljanje, uklanjanje ili promjene prepreka u zračnoj plovidbi u područjima uzlijetanja/penjanja, neuspjelog prilaženja i prilaženja te na osnovnoj stazi uzletno-sletne staze;
 - (13) promjena kategorije spremnosti za spašavanje i gašenje požara aerodroma ili helidroma;
 - (14) prisutnost, uklanjanje ili značajne promjene opasnih uvjeta zbog snijega, bljuzgavice, leda, radioaktivnih tvari, otrovnih kemikalija, taloga vulkanskog pepela ili vode na operativnoj površini;
 - (15) skliska mokra uzletno-sletna staza ili njezin dio;
 - (16) nedostupnost uzletno-sletne staze zbog radova na njezinu označavanju; ili informacije o vremenu koje je potrebno da bi se ta uzletno-sletna staza stavila na raspolaganje, ako se oprema koja se koristi za takve radove može ukloniti, ako je to neophodno;
 - (17) postojanje opasnosti koje utječu na zračnu plovidbu, uključujući prisutnost divljih životinja, prepreka, natpisa i važne događaje.
- (c) Za svrhe podtočke (b) operator aerodroma osigurava:
- (1) da se NOTAM kreira dovoljno rano kako bi se obuhvaćenim stranama omogućilo da poduzmu potrebne radnje, osim u slučaju neupotrebljivosti, ispuštanja radioaktivnih tvari, otrovnih kemikalija i drugih događaja koji se ne mogu predvidjeti;
 - (2) da se u NOTAM-u kojim se objavljuje neupotrebljivost povezane infrastrukture, usluga i navigacijskih sredstava na aerodromu navodi procjena trajanja razdoblja neupotrebljivosti ili predviđeno vrijeme ponovne uspostave usluge;
 - (3) da su u roku od tri mjeseca od objave trajnog NOTAM-a informacije iz tog NOTAM-a uključene u proizvode zrakoplovnih informacija na koje se odnose;
 - (4) da su u roku od tri mjeseca od objave privremenog NOTAM-a duljeg trajanja informacije iz NOTAM-a uključene u dopunu AIP-a;
 - (5) da se, kada NOTAM s procijenjenim istekom valjanosti neočekivano premaši tromjesečno razdoblje, kreira zamjenski NOTAM, osim ako se očekuje da će okolnost trajati dulje od dodatna tri mjeseca; u tom slučaju operator aerodroma mora osigurati da se te informacije objave u dopuni AIP-a.
- (d) Uz to, operator aerodroma osigurava:
- (1) da, osim kako je predviđeno u podtočki (d) podpodtočki (4), svaki NOTAM koji kreira sadržava primjenjive informacije prema redoslijedu navedenom u formatu za NOTAM u Dodatku 1. ovom Prilogu;
 - (2) da se tekst NOTAM-a sastoji od oznaka/jedinstvene skraćene frazeologije dodijeljene kodu ICAO-a za NOTAM dopunjenih kraticama ICAO-a, pokazateljima, identifikatorima, oznakama, pozivnim znakovima, frekvencijama, brojkama i jednostavnim jezikom;
 - (3) da je NOTAM kreiran na engleskom jeziku ili nacionalnom jeziku u skladu s dogovorom s relevantnim pružateljem usluga zrakoplovnog informiranja;
 - (4) da su informacije o snijegu, bljuzgavici, ledu, mrazu, stajaćoj vodi ili vodi sa snijegom, bljuzgavicom, ledom ili mrazom na operativnoj površini objavljene putem SNOWTAM-a i da sadržavaju informacije prema redoslijedu navedenom u formatu za SNOWTAM iz Dodatka 2. ovom Prilogu;
 - (5) da se, kada se u NOTAM-u pojave pogreške, kreira NOTAM s novim brojem koji zamjenjuje NOTAM s pogreškom ili da se NOTAM s pogreškom poništi i kreira novi NOTAM;
 - (6) da kada se kreira NOTAM kojim se poništava ili zamjenjuje prethodni NOTAM:
 - (a) budu navedeni serija i broj/godina prethodnog NOTAM-a;
 - (b) oznaka lokacije i predmet obaju NOTAM-a budu isti;

- (7) da se samo jedan NOTAM poništava ili zamjenjuje novim NOTAM-om;
 - (8) da se svaki kreirani NOTAM odnosi samo na jedan predmet i jedno stanje tog predmeta;
 - (9) da je svaki NOTAM što kraći i sastavljen tako da je njegovo značenje jasno bez provjere drugih dokumenata;
 - (10) da kreirani NOTAM koji sadržava trajne ili privremene informacije duljeg trajanja uključuje odgovarajuća upućivanja na AIP ili dopunu AIP-a;
 - (11) da je oznaka lokacije prema ICAO-u koja je navedena u tekstu kreiranog NOTAM-a za aerodrom ona koja se nalazi u oznakama lokacije. Ne upotrebljava se skraćeni oblik tih oznaka.
- (e) Operator aerodroma, nakon objave NOTAM-a koji je kreirao, pregledava sadržaj tog NOTAM-a kako bi osigurao njegovu točnost i osigurao širenje tih informacija svim relevantnim organizacijama i relevantnom osoblju na aerodromu.
- (f) Operator aerodroma čuva evidenciju:
- (1) NOTAM-a koje je kreirao i onih koji su izdani;
 - (2) o provedbi podtočke (a) podpodtočaka (2) i (3).”;
- (d) dodaje se točka ADR.OPS.A.60 kako slijedi:

„ADR.OPS.A.060 Izvješćivanje o onečišćenju površine

Operator aerodroma izvješćuje pružatelje usluga zrakoplovnih informacija i jedinice operativnih usluga u zračnom prometu o operativno značajnim pojavama koje utječu na zrakoplove i aerodromske operacije na operativnoj površini, posebno o prisutnosti sljedećeg:

- (a) vode;
 - (b) snijega;
 - (c) bljuzgavice;
 - (d) leda;
 - (e) mraza;
 - (f) tekućih kemikalija za zaštitu protiv zaleđivanja ili za odleđivanje, ili drugih onečišćivača;
 - (g) nanosa snijega ili zameta.”;
- (e) dodaje se točka ADR.OPS.065 kako slijedi:

„ADR.OPS.A.065 Izvješćivanje o stanju površine uzletno-sletne staze

- (a) Operator aerodroma izvješćuje o stanju površine uzletno-sletne staze na svakoj njezinoj trećini, s pomoću izvješća o stanju uzletno-sletne staze (RCR). To izvješće mora sadržavati kôd stanja uzletno-sletne staze (RWYCC) s brojevima od 0 do 6, opseg i dubinu onečišćenja te opis uz upotrebu sljedećih izraza:

- (1) COMPACTED SNOW (ZBIJENI SNIJEG);
- (2) DRY (SUHA);
- (3) DRY SNOW (SUHI SNIJEG);
- (4) DRY SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW (SUHI SNIJEG NA ZBIJENOM SNIJEGU);
- (5) DRY SNOW ON TOP OF ICE (SUHI SNIJEG NA LEDU);
- (6) FROST (MRAZ);
- (7) ICE (LED);
- (8) SLIPPERY WET (SKLISKA MOKRA);
- (9) SLUSH (BLJUZGAVICA);
- (10) SPECIALLY PREPARED WINTER RUNWAY (POSEBNO PRIPREMLJENA ZIMSKA UZLETNO-SLETNA STAZA);
- (11) STANDING WATER (STAJAĆA VODA);
- (12) WATER ON TOP OF COMPACTED SNOW (VODA NA ZBIJENOM SNIJEGU);

- (13) WET (MOKRA);
 - (14) WET ICE (MOKRI LED);
 - (15) WET SNOW (MOKRI SNIJEG);
 - (16) WET SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW (MOKRI SNIJEG NA ZBIJENOM SNIJEGU);
 - (17) WET SNOW ON TOP OF ICE (MOKRI SNIJEG NA LEDU);
 - (18) CHEMICALLY TREATED (KEMIJSKI OBRAĐENA);
 - (19) LOOSE SAND (RASUTI PIJESAK).
- (b) Izvješćivanje započinje kada dođe do znatne promjene stanja površine uzletno-sletne staze zbog prisutnosti vode, snijega, bljuzgavice, leda ili mraza.
 - (c) Izvješćivanje o stanju površine uzletno-sletne staze mora i dalje sadržavati podatke o tim znatnim promjenama sve dok je uzletno-sletna staza onečišćena. Kada se ona očisti, operator aerodroma izdaje RCR u kojem se navodi da je uzletno-sletna staza mokra ili suha, ovisno što je slučaj.
 - (d) Ne izvješćuje se o mjerenjima trenja.
 - (e) Ako je asfaltirana uzletno-sletna staza ili njezin dio skliska mokra, operator aerodroma stavlja takve informacije na raspolaganje relevantnim korisnicima aerodroma. U tu svrhu on kreira NOTAM i opisuje lokaciju dijela na koji se to odnosi.”;

(g) dodaje se sljedeći Dodatak 2.:

„Dodatak 2.

FORMAT ZA SNOWTAM

(CCM naslov)	(Oznaka prioriteta)	(Adresa)	<E
	(Datum i vrijeme ispunjavanja)	(Oznaka originatora)	<E
(Skratni naslov)	(SERIJSKI BROJ SWAA*)	(OZNAKE LOKACIJE)	DATUM/VRIJEME PROCJENE
	S W * *		(NEOBVEZNI BLOK)
SNOWTAM →		(Serijski broj)	<E
Odjeljak za izračun performansi zrakoplova			
(OZNAKE LOKACIJE AERODROMA)			M A) <E
(DATUM/VRIJEME PROCJENE (vrijeme dovršetka procjene (UTC)))			M B) →
(NIŽI BROJ OZNAKE UZLETNO-SLETNE STAZE)			M C) →
(KOD STANJA UZLETNO-SLETNE STAZE (RWYCC) NA SVAKOJ TREĆNJI UZLETNO-SLETNE STAZE) (Iz matrice procjene stanja uzletno-sletne staze (RCAM) 0, 1, 2, 3, 4, 5 ili 6)			M D) // →
(POSTOTAK POKRIVENOSTI ONEŠEĆENJEM ZA SVAKU TREĆNJU UZLETNO-SLETNE STAZE)			C E) // →
DUBINA (mm) TEKUĆEG ONEŠEĆENJA ZA SVAKU TREĆNJU UZLETNO-SLETNE STAZE			C F) // →
(OPIS STANJA NA CILJELOJ DULJINI UZLETNO-SLETNE STAZE) (Opaženo na svakoj trećini uzletno-sletne staze, počevši od praga koji ima niži broj oznake uzletno-sletne staze)			M G) // →
COMPACTED SNOW (ZBIJENI SNJEG) DRY (SUHA) DRY SNOW (SUHI SNJEG) DRY SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW (SUHI SNJEG NA ZBIJENOM SNJEGU) DRY SNOW ON TOP OF ICE (SUHI SNJEG NA LEDU) FROST (MRAZ) ICE (LED) SLIPPERY WET (SKLISKA MOKRA) SLUSH (BLUJZGAVICA) SPECIALLY PREPARED WINTER RUNWAY (POSEBNO PRIPREMLJENA ZIMSKA UZLETNO-SLETNA STAZA) STANDING WATER (STAJAĆA VODA) WATER ON TOP OF COMPACTED SNOW (VODA NA ZBIJENOM SNJEGU) WET (MOKRA) WET ICE (MOKRI LED) WET SNOW (MOKRI SNJEG) WET SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW (MOKRI SNJEG NA ZBIJENOM SNJEGU) WET SNOW ON TOP OF ICE (MOKRI SNJEG NA LEDU)			→
(ŠIRINA UZLETNO-SLETNE STAZE NA KOJU SE PRIMJENJUJU KODOVI STANJA UZLETNO-SLETNE STAZE, AKO JE MANJA OD OBJAVLJENE ŠIRINE)			O H) <E
Odjeljak pregleda situacije			
(SMANJENA DULJINA UZLETNO-SLETNE STAZE, AKO JE MANJA OD OBJAVLJENE DULJINE (m))			O I) →
(SNJEG KOJI STVARA ZAMETU NA UZLETNO-SLETNOJ STAZI)			O J) →
(RASUTI PUŠAK NA UZLETNO-SLETNOJ STAZI)			O K) →
(KEMIJSKA OBRADA NA UZLETNO-SLETNOJ STAZI)			O L) →
(NANOSI SNJEGA NA UZLETNO-SLETNOJ STAZI) (Ako su prisutni, udaljenost od središnje crte uzletno-sletne staze (m) iza koje slijedi L, R ili LR, kako je primjenjivo)			O M) →
(NANOSI SNJEGA NA STAZI ZA VOŽNJU)			O N) →
(NANOSI SNJEGA UZ UZLETNO-SLETNU STAZU)			O O) →
(UVJETI NA STAZI ZA VOŽNJU)			O P) →
(UVJETI NA STAJANCI)			O R) →
(IZMJERENI KOEFICIENTI TREŃJA)			O S) →
(NAPOMENE JEDNOSTAVNIM JEZIKOM)			O T)) <E
NAPOMENE 1. *Upisati ICAO-ove slovne oznake države kako su navedene u dokumentu ICAO-a br. 7910, dijelu 2., ili drugu primjenjivu oznaku aerodroma. 2. Informacije o drugim uzletno-sletnim stazama, ponoviti od B do H. 3. Informacije u odjeljku pregleda situacije ponavljaju se za svaku uzletno-sletnu stazu, stazu za vožnju i stajanku. Ponoviti prema potrebi ako je prijavljeno. 4. Rjeđ u zagradama () ne prenose se. 5. Za slova od A) do T) pogledati Upute za ispunjavanje formata za SNOWTAM, stavak 1., točku b).			

POTPIS ORIGINATORA (ne prenosi se)

(h) umeće se sljedeća točka ADR.OPS.B.003:

„ADR.OPS.B.003 Primopredaja aktivnosti – pružanje operativnih informacija

- (a) Operator aerodroma uspostavlja i provodi postupke za primopredaju operativnih aktivnosti osoblja koje je uključeno u rad i održavanje aerodroma kako bi osigurao da se svim članovima novog osoblja koje stupa na dužnost pružaju operativne informacije povezane s njihovim zadacima.

- (b) Operator aerodroma uspostavlja i provodi postupke kako bi organizacijama koje rade ili pružaju usluge na aerodromu pružao operativne informacije koje se odnose na aerodrom koje mogu utjecati na obavljanje zadataka osoblja tih organizacija.”;
- (i) točka ADR.OPS.B.010 mijenja se kako slijedi:
- i. točke (c), (d) i (e) zamjenjuju se sljedećim:
- „(c) program osposobljavanja provodi se u skladu s točkom ADR.OR.D.017, uz sljedeće iznimke:
- (1) periodično osposobljavanje uključuje teoretsko i kontinuirano praktično osposobljavanje;
 - (2) provjere stručnosti provode se u intervalima ne duljima od 12 mjeseci nakon završetka početnog osposobljavanja.
- (d) Osposobljavanje osoblja uključenog u spasilačko-vatrogasne službe oblikuje se tako da mu se pružaju temeljna znanja i praktične vještine za obavljanje njegovih dužnosti.
- (e) Za privremeno smanjenje razine zaštite aerodroma koju pružaju spasilačko-vatrogasne službe, koje nastane zbog nepredviđenih okolnosti, ne zahtijeva se prethodno odobrenje nadležnog tijela.”;
- ii. točka (f) briše se;
- (j) umeće se sljedeća točka ADR.OPS.B.016:

„ADR.OPS.B.016 Program kontrole stranih predmeta

- (a) Operator aerodroma uspostavlja i provodi program kontrole stranih predmeta (FOD) i zahtijeva od organizacija koje rade ili pružaju usluge na aerodromu da sudjeluju u tom programu.
- (b) Kao dio programa kontrole FOD-a operator aerodroma:
- (1) osigurava da je osoblje svjesno tog problema i da sudjeluje u njegovu sprječavanju te da je to osoblje uspješno završilo relevantno osposobljavanje i dokazalo svoju stručnost;
 - (2) uspostavlja i provodi mjere za sprječavanje stvaranja FOD-a;
 - (3) uspostavlja i provodi postupke za:
 - i. otkrivanje FOD-a, uključujući nadzor i preglede operativne površine ili susjednih područja u skladu s rasporedom pregleda i kad god je takav pregled potreban zbog aktivnosti, vremenskih prilika ili događaja koji su mogli dovesti do stvaranja FOD-a;
 - ii. promptno uklanjanja, sprečava širenje i zbrinjava FOD te za to osigurava sva potrebna i relevantna sredstva;
 - iii. obavješćuje operatore zrakoplova što je prije moguće ako se primijete dijelovi zrakoplova;
- (c) prikuplja i analizira podatke i informacije kako bi identificirao izvore FOD-a i trendove za FOD te primjenjuje korektivne ili preventivne mjere ili oboje, kako bi poboljšao djelotvornost programa.”;
- (k) umeće se sljedeća točka ADR.OPS.B.024:

„ADR.OPS.B.024 Odobrenja vozača vozila

- (a) Osim kako je predviđeno u podtočki (d), za vožnju vozila po bilo kojem dijelu operativnih površina aerodroma potrebno je odobrenje koje vozaču izdaje operator tog aerodroma. Odobrenje za vožnju izdaje se osobi:
- (1) kojoj su dodijeljeni zadaci koji uključuju vožnju u tim područjima;
 - (2) koja ima valjanu vozačku dozvolu i sve druge dozvole koje su potrebne za operacije specijaliziranih vozila;
 - (3) koja je uspješno završila relevantni program osposobljavanja za vožnju i dokazala svoju osposobljenost u skladu s podtočkom (b);

- (4) koja je dokazala znanje jezika u skladu s točkom ADR.OPS.B.029, ako ta osoba namjerava voziti vozilo po manevarskoj površini;
- (5) koja je prošla osposobljavanje, koje je pružio njezin poslodavac, za uporabu vozila koje je predviđeno za operacije na aerodromu.
- (b) Operator aerodroma uspostavlja i provodi program osposobljavanja za vožnju za vozače koji rade na stajanci ili drugim operativnim površinama, osim manevarske površine, i za vozače koji rade na manevarskoj površini. Taj program osposobljavanja:
 - (1) mora biti odgovarajući s obzirom na karakteristike aerodroma i operacije na njemu, funkcije i zadatke koje će vozač obavljati i područja aerodroma na kojima će se vozaču eventualno odobriti rad;
 - (2) mora uključivati:
 - i. teorijsko i praktično osposobljavanje u odgovarajućem trajanju, najmanje u sljedećim područjima:
 - (A) regulatorni okvir i osobne odgovornosti;
 - (B) standardi za vozila, operativni zahtjevi i postupci na aerodromu;
 - (C) komunikacije;
 - (D) radiotelefonijska, za vozače koji rade na manevarskoj površini;
 - (E) ljudska izvedba;
 - (F) upoznatost s operativnim okruženjem;
 - ii. ocjenu stručnosti vozača.
- (c) U odobrenju za vožnju koje je izdano u skladu s podtočkom (a) navode se dijelovi operativnih površina na kojima je vozaču dopušteno voziti, i to odobrenje ostaje valjano sve dok:
 - (1) su ispunjeni zahtjevi iz podtočke (a) podpodtočke (1) i podtočke (a) podpodtočke (2);
 - (2) imatelj odobrenja za vožnju:
 - i. pohađao je i uspješno završio osposobljavanje i provjere znanja u skladu s točkom ADR.OR.D.017 podtočkama (f) i (g);
 - ii. ako je primjenjivo, još uvijek ima potrebno znanje jezika u skladu s točkom ADR.OPS.B.029.
- (d) Neovisno o podtočki (a), operator aerodroma može dopustiti osobi da privremeno vozi vozilo po operativnim površinama ako:
 - (1) ta osoba ima valjanu vozačku dozvolu i sve druge dozvole koje su potrebne za operacije specijaliziranih vozila;
 - (2) to vozilo prati vozilo koje vozi vozač koji ima odobrenje iz podtočke (a).
- (e) Operator aerodroma:
 - (1) uspostavlja sustav i provodi postupke za:
 - i. izdavanje odobrenja za vožnju i privremeno dopuštanje vožnje vozila;
 - ii. osiguravanje da su vozači kojima je izdano odobrenje za vožnju i dalje u skladu sa zahtjevima iz podtočke (c) podpodtočke (1) i podtočke (c) podpodtočke (2);
 - iii. praćenje da vozači poštuju sva pravila za vožnju koja su primjenjiva na aerodromu i poduzimanje odgovarajućih mjera, uključujući privremeno i trajno oduzimanje odobrenja za vožnju i privremenih dopuštenja za vožnju vozila;
 - (2) vodi relevantnu evidenciju.”;
- (l) točka ADR.OPS.B.025 briše se;
- (m) umeću se sljedeće točke ADR.OPS.B.026, ADR.OPS.B.027, ADR.OPS.B.028 i ADR.OPS.B.029:

„ADR.OPS.B.026 Odobrenja za vozila

- (a) Za rad vozila na operativnim površinama potrebno je odobrenje koje izdaje operator aerodroma. To se odobrenje može izdati ako se vozilo upotrebljava za aktivnosti koje su povezane s radom aerodroma i:
- (1) tehnički je ispravno i pogodno za predviđenu upotrebu;
 - (2) u skladu je sa zahtjevima u pogledu označavanja i osvjetljenja iz točke ADR.OPS.B.080;
 - (3) opremljeno je radiostanicom koja omogućuje dvosmjernu komunikaciju na odgovarajućoj frekvenciji operativnih usluga u zračnom prometu i svim drugim neophodnim frekvencijama, ako je predviđeno za rad na nekom od sljedećih područja:
 - i. manevarskoj površini;
 - ii. drugim operativnim površinama na kojima je neophodna komunikacija s jedinicom operativnih usluga u zračnom prometu ili drugim operativnim jedinicama na aerodromu;
 - (4) opremljeno je transponderom ili drugom opremom koja omogućuje nadzor, ako je predviđeno da se koristi na manevarskoj površini, a aerodrom je opremljen sustavom za vođenje i kontrolu površinskog kretanja za čiji je rad potreban transponder ili druga oprema na vozilima koja omogućuje nadzor.
- (b) Operator aerodroma ograničava broj vozila kojima je odobren rad na operativnim površinama na minimalni broj koji je potreban za siguran i učinkovit rad aerodroma.
- (c) Odobrenje izdano u skladu s podtočkom (a):
- (1) sadržava specifikaciju dijelova operativnih površina na kojima vozilo može raditi;
 - (2) ostaje valjano sve dok su ispunjeni zahtjevi iz podtočke (a).
- (d) Operator aerodroma dodjeljuje pozivni znak vozilu koje je odobreno u skladu s podtočkom (a) da prometuje na aerodromu, ako se zahtijeva da to vozilo bude opremljeno radiostanicom. Pozivni znak koji je dodijeljen vozilu:
- (1) ne smije uzrokovati zabunu u identifikaciji vozila;
 - (2) mora odgovarati svojoj funkciji;
 - (3) za vozila koja prometuju na manevarskoj površini, mora biti koordiniran s jedinicom operativnih usluga u zračnom prometu i priopćen relevantnim organizacijama na aerodromu.
- (e) Odstupajući od podtočke (a), operator aerodroma može dopustiti:
- (1) da vozilo koje je odobreno u skladu s podtočkom (a) podpodtočkama (1) i (2), a nije opremljeno radiostanicom koja se zahtijeva u skladu s podtočkom (a) podpodtočkom (3) i transponderom ili drugom opremom koja omogućuje nadzor kako se zahtijeva u skladu s podtočkom (a) podpodtočkom (4), povremeno radi u područjima iz podtočke (a) podpodtočaka (3) i (4), pod uvjetom:
 - i. da to vozilo u svakom trenutku ima pratnju odobrenog vozila koje je u skladu sa zahtjevima iz podtočke (a) podpodtočke (3) i, ako je neophodno, podtočke (a) podpodtočke (4);
 - ii. da je vozilo iz pratnje u skladu sa zahtjevima u pogledu označavanja i osvjetljenja iz točke ADR.OPS.B.080;
 - iii. da nisu na snazi postupci pri smanjenoj vidljivosti bude li praćeno vozilo radilo na manevarskoj površini;
 - (2) privremeni ulazak vozila na aerodrom i rad tog vozila na operativnim površinama, podložno sljedećim uvjetima:
 - (a) da je vizualnim pregledom tog vozila utvrđeno da njegovo stanje ne ugrožava sigurnost;
 - (b) da vozilo u svakom trenutku prati odobreno vozilo koje je:
 - i. u skladu sa zahtjevima iz podtočke (a) podpodtočke (3) i, ako je neophodno, podtočke (a) podpodtočke (4), kada radi u područjima iz podtočke (a) podpodtočaka (3) i (4);
 - ii. u skladu sa zahtjevima u pogledu označavanja i osvjetljenja iz točke ADR.OPS.B.080;

- (c) da nisu na snazi postupci pri smanjenoj vidljivosti bude li vozilo radilo na manevarskoj površini.
- (f) Operator aerodroma:
- (1) uspostavlja i provodi postupke za:
 - i. izdavanje odobrenja za vozila i privremeno dopuštanje ulaza na aerodrom i rada vozila;
 - ii. dodjeljivanje pozivnih znakova vozilima;
 - iii. praćenje da vozila poštuju odredbe iz točke ADR.OPS.B.026 i poduzimanje odgovarajućih mjera, uključujući privremeno i trajno oduzimanje odobrenja za vozila i privremenih dopuštenja za rad vozila;
 - (2) vodi relevantnu evidenciju.

ADR.OPS.B.027 Upravljanje vozilima

- (a) Vozač vozila na manevarskoj površini tim vozilom upravlja:
- (1) samo kako mu je odobrila jedinica operativnih usluga u zračnom prometu, i u skladu s uputama koje izdaje ta jedinica;
 - (2) poštujući sve obveze na koje upućuju oznake i znakovi, osim ako mu jedinica operativnih usluga u zračnom prometu odobri drukčije;
 - (3) poštujući sve obveze koje se signaliziraju svjetlima.
- (b) Vozač vozila na manevarskoj površini tim vozilom upravlja u skladu sa sljedećim pravilima:
- (1) vozilima hitnih službi koja pritiče u pomoć zrakoplovu u nevolji osigurava se prednost pred svim ostalim vozilima na tlu;
 - (2) podložno odredbama podpodtočke (1):
 - i. vozila i vozila koja vuku zrakoplov daju prednost zrakoplovima koji slijeću, uzlijeću ili voze po tlu;
 - ii. vozila koja ne vuku zrakoplov daju prednost vozilima koja vuku zrakoplov;
 - iii. vozila koja ne vuku zrakoplov daju prednost drugim vozilima koja ne vuku zrakoplov u skladu s uputama jedinice operativnih usluga u zračnom prometu;
 - iv. neovisno o odredbama iz podpodpodtočaka i., ii. i iii., vozila i vozila koja vuku zrakoplov moraju se pridržavati uputa koje izdaje jedinica operativnih usluga u zračnom prometu.
- (c) Vozač vozila opremljenog radiostanicom koji namjerava prometovati ili prometuje na manevarskoj površini mora:
- (1) uspostaviti zadovoljavajuću dvosmjernu radiokomunikaciju s jedinicom operativnih usluga u zračnom prometu na odgovarajućoj frekvenciji operativnih usluga u zračnom prometu prije nego što uđe na manevarsku površinu i stalno slušati dodijeljenu frekvenciju;
 - (2) prije ulaska na manevarsku površinu dobiti odobrenje od jedinice operativnih usluga u zračnom prometu i raditi samo kako mu odobri jedinica operativnih usluga u zračnom prometu. Neovisno o takvom odobrenju, ulazak na uzletno-sletnu stazu ili na osnovnu stazu uzletno-sletne staze ili promjena odobrene operacije podliježe dodatnom posebnim odobrenju jedinice operativnih usluga u zračnom prometu;
 - (3) ponoviti osoblju koje pruža operativne usluge u zračnom prometu dijelove primljenih uputa koji se odnose na sigurnost, a poslane su u obliku govorne komunikacije. Upute da na bilo koju uzletno-sletnu stazu, stazu za vožnju ili osnovnu stazu uzletno-sletne staze uđe, zadrži se ispred nje, prijeđe je ili vozi po njoj vozač uvijek mora ponoviti;
 - (4) ponoviti osoblju koje pruža operativne usluge u zračnom prometu primljene upute osim onih iz podpodtočke (3), ili potvrditi njihov prijem, na način koji jasno pokazuje da je razumio upute i da će postupiti u skladu s njima.
- (d) Vozač vozila koje prometuje na manevarskoj površini, kada nije siguran gdje je njegovo vozilo u odnosu na manevarsku površinu, mora:

- (1) obavijestiti jedinicu operativnih usluga u zračnom prometu o okolnostima, uključujući svoju posljednju poznatu poziciju;
 - (2) istodobno, osim ako mu jedinica operativnih usluga u zračnom prometu naredi drukčije, napustiti uzletno-sletnu stazu, stazu za vožnju i bilo koji drugi dio manevarske površine, i udaljiti se na sigurnu udaljenost što je prije moguće;
 - (3) nakon postupaka iz podpodtočaka (1) i (2), zaustaviti vozilo.
- (e) Vozač vozila na manevarskoj površini:
- (1) kada vozi vozilo na osnovnoj stazi uzletno-sletne staze kada se ta uzletno-sletna staza koristi za slijetanje ili uzlijetanje, ne približava se uzletno-sletnoj stazi bliže od udaljenosti pozicije za čekanje ili bilo kojeg mjesta za čekanje na servisnoj prometnici za tu uzletno-sletnu stazu;
 - (2) kada se uzletno-sletna staza koristi za slijetanje ili uzlijetanje, ne vozi vozilo na:
 - i. dijelu osnovne staze uzletno-sletne staze koji se proteže dalje od krajeva te uzletno-sletne staze;
 - ii. sigurnosnim površinama krajeva te uzletno-sletne staze;
 - iii. čistini, ako ona postoji, na udaljenosti koja bi ugrozila zrakoplov u zraku.
- (f) Ako aerodrom to od njega zatraži, vozač vozila opremljenog radiostanicom na stajanci:
- (1) uspostavlja zadovoljavajuću dvosmjernu radiokomunikaciju s odgovornom jedinicom koju je odredio operator aerodroma prije nego što uđe na stajanku;
 - (2) stalno sluša dodijeljenu frekvenciju.
- (g) Vozač vozila na stajanci tim vozilom upravlja u skladu sa sljedećim pravilima:
- (1) samo kako mu je odobrila odgovorna jedinica koju je odredio operator aerodroma, i u skladu s uputama koje izdaje ta jedinica;
 - (2) poštujući sve obveze na koje upućuju oznake i znakovi, osim ako mu je odgovorna jedinica koju je odredio operator aerodroma odobrila drukčije;
 - (3) poštujući sve obveze koje se signaliziraju svjetlima;
 - (4) daje prednost vozilu hitne službe, zrakoplovu koji vozi po tlu, koji će upravo započeti vožnju po tlu ili koji je vučen ili guran;
 - (5) daje prednost drugim vozilima u skladu s lokalnim propisima;
 - (6) uvijek daje prednost vozilima hitnih službi koja reagiraju na izvanrednu situaciju.
- (h) Vozač vozila na operativnim površinama:
- (1) upravlja vozilom u skladu s utvrđenim ograničenjima brzine i stazama za vožnju;
 - (2) dok vozi, ne bavi se aktivnostima koje ga ometaju ili mu odvlače pažnju;
 - (3) poštuje zahtjeve koji se odnose na komunikaciju i operativne postupke iz aerodromskog priručnika.
- (i) Vozač vozila koje prati drugo vozilo osigurava da vozač praćenog vozila upravlja vozilom u skladu s uputama koje su mu pružene.
- (j) Vozač parkira vozilo samo u područjima koja za to odredi operator aerodroma.
- (k) Operator aerodroma uspostavlja i provodi postupke kojima osigurava da vozači koji rade na operativnim površinama poštuju odredbe iz podtočaka (a) do (j).

ADR.OPS.B.028 Vuča zrakoplova

Operator aerodroma:

- (a) uspostavlja postupke za manevriranje zrakoplova i određuje staze koje će se koristiti za operacije vuče zrakoplova na operativnoj površini, kako bi zajamčio sigurnost;
- (b) osigurava pružanje odgovarajućih uputa tijekom operacija vuče;
- (c) osigurava da vučeni zrakoplovi imaju upaljena svjetla tijekom operacija vuče, u skladu s odredbama iz točke SERA.3215 Priloga Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 923/2012 (*);
- (d) uspostavlja i provodi postupke kako bi osigurao odgovarajuću komunikaciju i koordinaciju između organizacije koja obavlja operaciju vuče, jedinice koja pruža usluge upravljanja stajankom i jedinice operativnih usluga u zračnom prometu, ovisno što je primjenjivo na operaciju vuče;
- (e) uspostavlja i provodi postupke kako bi zajamčio sigurnost operacija vuče u nepovoljnim vremenskim/meteorološkim uvjetima, uključujući ograničavanje ili zabranu takvih operacija.

ADR.OPS.B.029 Znanje jezika

- (a) Osoba koja u skladu s točkom ADR.OPS.B.024 mora dokazati znanje jezika mora to znanje dokazati barem na operativnoj razini, i to i u smislu korištenja frazeologije i u smislu korištenja običnog jezika, u skladu s podtočkom (b), za:
 - (1) engleski jezik; i
 - (2) bilo koji drugi jezik ili jezike koji se koriste na aerodromu u radiokomunikaciji s jedinicom operativnih usluga u zračnom prometu tog aerodroma.
- (b) Podnositelj zahtjeva mora dokazati sposobnost da:
 - (1) uspješno komunicira u situacijama komuniciranja samo glasom i u situacijama komuniciranja licem u lice;
 - (2) precizno i jasno komunicira o općenitim temama i temama povezanim s poslom;
 - (3) upotrebljava prikladne komunikacijske strategije za razmjenu poruka te prepoznaje i rješava nesporazume u općem kontekstu ili kontekstu povezanom s poslom;
 - (4) uspješno svladava jezične izazove nastale zbog komplikacije ili neočekivanog razvoja događaja do kojih dolazi u kontekstu rutinske poslovne situacije ili komunikacijskih zadataka s kojima su već upoznati;
 - (5) upotrebljava narječje ili naglasak koji je razumljiv u zrakoplovnoj zajednici.
- (c) Znanje jezika dokazuje se svjedodžbom koju je izdala organizacija koja je provela ocjenjivanje, u kojoj se navodi jezik ili jezici, razina ili razine znanja i datum ocjenjivanja.
- (d) Osim za osobe koje su dokazale znanje jezika na razini stručnjaka, znanje jezika ponovno se ocjenjuje:
 - (1) svake četiri godine od datuma ocjenjivanja, ako je dokazana razina operativna razina;
 - (2) svakih šest godina od datuma ocjenjivanja, ako je dokazana razina napredna razina.
- (e) Dokazivanje znanja jezika obavlja se metodom ocjenjivanja koja obuhvaća:
 - (1) postupak koji se koristi za ocjenjivanje;
 - (2) kvalifikacije ispitivača koji ocjenjuju znanje jezika;
 - (3) žalbeni postupak.

- (f) Operator aerodroma osigurava jezične tečajeve kako bi održao potrebnu razinu znanja jezika svojeg osoblja.
- (g) Odstupajući od podtočke (a) država članica može odlučiti da znanje engleskog jezika nije potrebno za osoblje iz točke ADR.OPS.B.024, za svrhe radiokomunikacije s jedinicom operativnih usluga u zračnom prometu određenog aerodroma. U tom slučaju ona provodi procjenu sigurnosti koja obuhvaća jedan ili više aerodroma.
- (h) Operator aerodroma može izdati odobrenje osobi koja nije dokazala usklađenost s podtočkama (a) i (b) do:
 - (1) 7. siječnja 2026. za engleski jezik;
 - (2) 7. siječnja 2023. za bilo koji drugi jezik osim engleskog.

(*) Provedbena uredba Komisije (EU) br. 923/2012 od 26. rujna 2012. o utvrđivanju zajedničkih pravila zračnog prometa i operativnih odredaba u vezi s uslugama i postupcima u zračnoj plovidbi te o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 1035/2011 i uredaba (EZ) br. 1265/2007, (EZ) br. 1794/2006, (EZ) br. 730/2006, (EZ) br. 1033/2006 i (EU) br. 255/2010 (SL L 281, 13.10.2012., str. 1.).”;

- (n) točka ADR.OPS.B.030. zamjenjuje se sljedećim:

„ADR.OPS.B.030 Sustav za vođenje i kontrolu površinskog kretanja

- (a) Operator aerodroma osigurava da na aerodromu postoji sustav za vođenje i kontrolu površinskog kretanja.
 - (b) Kao dio sustava za vođenje i kontrolu površinskog kretanja operator aerodroma u koordinaciji s pružateljem operativnih usluga u zračnom prometu procjenjuje potrebu da se uspostave standardne rute za vožnju zrakoplova po tlu na aerodromu. Ako standardne rute postoje, operator aerodroma:
 - (1) osigurava da su dostatne i odgovarajuće za promet, izvedbu i predviđene operacije na aerodromu te pravilno određene;
 - (2) pruža relevantne informacije pružatelju usluga zrakoplovnog informiranja radi objave u AIP-u.
 - (c) Ako sustav za vođenje i kontrolu površinskog kretanja zahtijeva upotrebu transpondera u zrakoplovima na operativnoj površini, operator aerodroma koordinira s pružateljem usluga u zračnoj plovidbi sljedeće:
 - (1) relevantne operativne postupke za transpondere kojih se operatori zrakoplova moraju pridržavati;
 - (2) pružanje relevantnih informacija pružatelju usluga zrakoplovnog informiranja radi objave u AIP-u.”;
- (o) umeće se sljedeća točka ADR.OPS.B.031:

„ADR.OPS.B.031 Komunikacije

- (a) Vozila i jedinica operativnih usluga u zračnom prometu komuniciraju u skladu s primjenjivim zahtjevima iz odjeljka 14. Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 923/2012.
- (b) Operator aerodroma u koordinaciji s pružateljem operativnih usluga u zračnom prometu uspostavlja komunikacijske postupke, uključujući sljedeće:
 - (1) frekvencije i jezik ili jezike koji će se upotrebljavati u komunikaciji između jedinice operativnih usluga u zračnom prometu i vozila koja će prometovati ili prometuju na manevarskoj površini;
 - (2) komunikaciju između jedinice operativnih usluga u zračnom prometu i pješaka koji će raditi ili rade na manevarskoj površini;
 - (3) širenje važnih informacija koje se odnose na aerodrom, a koje mogu utjecati na sigurnost operacija na manevarskoj površini, upotrebom radiokomunikacija;
 - (4) signala i drugih komunikacijskih sredstava koji će se koristiti, u svim uvjetima vidljivosti, u slučaju problema s radiokomunikacijom između jedinice operativnih usluga u zračnom prometu i vozila ili pješaka na manevarskoj površini.”;

- (p) umeće se sljedeća točka ADR.OPS.B.033:

„ADR.OPS.B.033 Kontrola pješaka

- (a) Operator aerodroma utvrđuje i provodi postupke kako bi:

- (1) ograničio pristup operativnim površinama samo na one osobe koje moraju imati pristup tim područjima za obavljanje svojih dužnosti;
- (2) osigurao da te osobe mogu bez pratnje ući u ta područja samo ako su prošle odgovarajuće osposobljavanje i dokazale svoju stručnost;
- (3) kontrolirao kretanje osoba na stajanci i osigurao da je putnicima koji se ukrcaju u zrakoplov ili iskrcavaju iz njega ili trebaju hodati do stajanke, s nje ili preko nje:
 - i. osigurana pratnja osposobljenog i stručnog osoblja;
 - ii. onemogućen pristup parkiranim zrakoplovima i aktivnostima servisiranja na tlu;
 - iii. osigurana zaštita od zrakoplova koji rade, uključujući od rada njihovih motora, te od vozila i drugih aktivnosti.

- (b) Operator aerodroma utvrđuje i provodi postupke kojima osigurava:

- (1) pravilno i sigurno pristupanje na manevarsku površinu osoblja čiji zadaci uključuju pristup na tu površinu bez vozila te njihov propisan i siguran rad na njoj;
- (2) da za to osoblje vrijedi sljedeće:
 - i. odgovarajuće je opremljeno, uključujući odjeću visoke vidljivosti, sredstva za orijentaciju i sredstva koja omogućuju dvosmjernu komunikaciju s jedinicom operativnih usluga u zračnom prometu i odgovarajućom jedinicom operatora aerodroma tijekom takvog rada;
 - ii. dobilo je odobrenje od jedinice operativnih usluga u zračnom prometu prije ulaska na manevarsku površinu. Neovisno o takvom odobrenju, ulazak na uzletno-sletnu stazu ili na osnovnu stazu uzletno-sletne staze ili promjena odobrene operacije podliježe dodatnom posebnim odobrenju jedinice operativnih usluga u zračnom prometu;
 - iii. ne ulazi na manevarsku površinu kada su na snazi postupci pri smanjenoj vidljivosti.”;

- (q) točka ADR.OPS.B.035. zamjenjuje se sljedećim:

„ADR.OPS.B.035 Rad u zimskim uvjetima

- (a) Operator aerodroma, za slučaj kada se očekuje da će aerodrom raditi u uvjetima u kojima se snijeg, bljuzgavica ili led mogu nakupljati na operativnoj površini, sastavlja i primjenjuje plan za snijeg. Kao dio plana za snijeg operator aerodroma:

- (1) ima predviđena rješenja za upotrebu sredstava kojima se uklanja led i mraz ili sprječava njihovo nastajanje, ili poboljšava koeficijent trenja uzletno-sletne staze;
- (2) osigurava, koliko je to razumno moguće, da se snijeg, bljuzgavica ili led očiste s uzletno-sletnih staza u uporabi i ostalih dijelova operativne površine za koje je predviđeno da će se koristiti za operacije zrakoplova.

- (b) Operator aerodroma osigurava da se u AIP-u objave informacije o:

- (1) dostupnosti opreme za uklanjanje snijega i operacije kontrole snijega i leda;
- (2) statusu odobrenja, ako je primjenjivo, za uporabu posebno pripremljenih zimskih uzletno-sletnih staza;
- (3) tipu materijala koji se koriste za obradu operativne površine.”;

- (r) umeću se sljedeće točke ADR.OPS.B.036 i ADR.OPS.B.037:

„ADR.OPS.B.036 Operacije na posebno pripremljenim zimskim uzletno-sletnim stazama

- (a) Operator aerodroma može, uz prethodno odobrenje nadležnog tijela, utvrditi i primjenjivati postupke za operacije aviona na posebno pripremljenim zimskim uzletno-sletnim stazama ako je vrsta onečišćivača zbijeni snijeg ili led. Posebno pripremljene zimske uzletno-sletne staze mogu se primarno označiti kao RWYCC 4; međutim, ako obrada ne zadovoljava ocjenu RWYCC 4, primjenjuje se uobičajeni postupak u skladu s točkom ADR.OPS.B.037.

- (b) Kako bi dobio prethodno odobrenje nadležnog tijela, operator aerodroma:
- (1) uspostavlja postupke koji uključuju sljedeće:
 - i. vrstu opreme ili vrstu, kvalitetu i količinu materijala ili oboje, koji se upotrebljavaju za poboljšavanje stanja površine uzletno-sletne staze, i metodu njihove primjene;
 - ii. praćenje meteoroloških parametara;
 - iii. kontrolu tekućeg onečišćenja;
 - iv. procjenu postignutih rezultata;
 - (2) od barem jednog operatora aviona dobiva podatke o avionima koji se odnose na njihovu sposobnost zaustavljanja na uzletno-sletnoj stazi koja je posebno obrađena;
 - (3) analizira i obrađuje podatke dobivene u skladu s podpodtočkom (2) kako bi dokazao sposobnost uspostavljanja stanja uzletno-sletne staze u skladu s određenim RWYCC-om;
 - (4) uspostavlja program održavanja koji obuhvaća preventivno i korektivno održavanje opreme koja se upotrebljava kako bi se postigao ujednačen učinak.
- (c) Operator aerodroma uspostavlja i primjenjuje program za praćenje kontinuirane djelotvornosti postupka. U programu se upotrebljavaju izvješća o kočenju dobivena od aviona, koja se uspoređuju s objavljenim stanjem uzletno-sletne staze.
- (d) Operator aerodroma ocjenjuje djelotvornost zimskih operacija po završetku zimskog razdoblja kako bi utvrdio potrebu za:
- (1) dodatnim zahtjevima u pogledu osposobljavanja;
 - (2) ažuriranjem postupaka;
 - (3) dodatnom ili drukčijom opremom i materijalima.

ADR.OPS.B.037 Procjena stanja površine uzletno-sletne staze i dodjela kôda stanja površine uzletno-sletne staze

Kada su onečišćivači iz točke ADR.OPS.A.060 podtočaka (a) do (e) prisutni na površini uzletno-sletne staze, operator aerodroma:

- (a) dodjeljuje RWYCC na temelju tipa i dubine onečišćivača i temperature;
 - (b) pregledava uzletno-sletnu stazu uvijek kada je moguće da se stanje površine uzletno-sletne staze promijenilo zbog meteoroloških uvjeta, procjenjuje stanje površine uzletno-sletne staze i dodjeljuje novi RWYCC;
 - (c) upotrebljava posebna izvješća iz zraka kao signal za ponovnu procjenu RWYCC-a.”;
- (s) točka ADR.OPS.B.080. zamjenjuje se sljedećim:

„ADR.OPS.B.080 Označavanje i osvijetljenje vozila i drugih pokretnih predmeta

- (a) Operator aerodroma osigurava da su vozila i drugi pokretni objekti, osim zrakoplova, na operativnoj površini aerodroma:
 - (1) označeni upadljivim bojama ili natpisima na pogodnim mjestima, zastavama odgovarajuće veličine, kockastim šahovskim uzorkom i bojama u kontrastu;
 - (2) osvijetljeni svjetlima niskog intenziteta za označavanje prepreka koja su tipa i karakteristika koji odgovaraju njihovoj funkciji, ako se vozila i aerodrom koriste noću ili u uvjetima smanjene vidljivosti. Boja svjetala je sljedeća:
 - i. treptajuća plava za vozila hitnih službi ili sigurnosti;
 - ii. treptajuća žuta za druga vozila, uključujući vozila „slijedi me”;
 - iii. stalna crvena za slabo mobilne objekte.
- (b) Operator aerodroma može izuzeti iz podtočke (a) opremu za servisiranje zrakoplova i vozila koja se koriste samo na stajankama.”;

- (t) točka ADR.OPS.C.005. zamjenjuje se sljedećim:

„ADR.OPS.C.005 Održavanje – općenito

- (a) Operator aerodroma uspostavlja i provodi program održavanja, koji uključuje preventivno održavanje gdje je to odgovarajuće, radi održavanja aerodromskih objekata, sustava i opreme koji su neophodni za rad aerodroma pri kojem ne smije biti ugrožena sigurnost, redovitost i učinkovitost zračne plovidbe. Oblik i provedba programa održavanja moraju biti u skladu s načelima ljudskih čimbenika.
- (b) Operator aerodroma osigurava odgovarajuća i dovoljna sredstva za djelotvornu provedbu programa održavanja.”;

- (u) umeće se sljedeća točka ADR.OPS.C.007:

„ADR.OPS.C.007 Održavanje vozila

- (a) Operator aerodroma:
- (1) uspostavlja i provodi program održavanja, koji uključuje preventivno održavanje i u skladu je s načelima ljudskih čimbenika, za vozila za spašavanje i gašenje požara, kako bi osigurao djelotvornost tih vozila i njihove opreme te reakciju u predviđenom roku tijekom cijeloga radnog vijeka vozila;
 - (2) osigurava da se provodi program održavanja za njegova ostala vozila koja rade na operativnim površinama.
- (b) Operator aerodroma:
- (1) uspostavlja postupke za potporu provedbi programa održavanja iz podtočke (a);
 - (2) osigurava odgovarajuća i dovoljna sredstva i objekte za njegovu djelotvornu provedbu;
 - (3) čuva evidenciju o održavanju za svako vozilo.
- (c) Operator aerodroma osigurava da organizacije koje rade ili pružaju usluge na aerodromu:
- (1) održavaju svoja vozila koja rade na operativnim površinama, u skladu s utvrđenim programom održavanja, uključujući preventivno održavanje;
 - (2) čuvaju relevantnu evidenciju o održavanju.
- (d) Operator aerodroma osigurava da se neispravna vozila ne koriste za rad na aerodromu.”;

- (v) točke ADR.OPS.C.010 i ADR.OPS.C.015 zamjenjuju se sljedećim:

„ADR.OPS.C.010 Održavanje betonskih i asfaltnih kolničkih konstrukcija i ostalih površina na zemlji te odvodnja

- (a) Operator aerodroma pregledava sve operativne površine, uključujući kolničke konstrukcije (uzletno-sletne staze, staze za vožnju ili stajanke), obližnja područja i odvodnju kako bi redovito procjenjivao njihovo stanje u okviru preventivnog i korektivnog programa održavanja aerodroma.
- (b) Operator aerodroma:
- (1) održava sve operativne površine kako bi izbjegao i odstranio sav FOD koji bi mogao prouzročiti oštećenje zrakoplova ili ometati rad njihovih sustava;
 - (2) održava površinu uzletno-sletnih staza, staza za vožnju i stajanka kako bi spriječio nastanak štetnih nepravilnosti;
 - (3) održava uzletno-sletnu stazu u takvom stanju da koeficijent trenja na njezinoj površini zadovoljava ili premašuje minimalne standarde;
 - (4) periodično pregledava i dokumentira koeficijent trenja uzletno-sletne staze za svrhe održavanja. Učestalost tih pregleda mora biti dostatna za utvrđivanje trenda koeficijenta trenja na površini uzletno-sletne staze;

- (5) poduzima korektivne mjere kako bi spriječio da koeficijent trenja na cijeloj površini uzletno-sletne staze ili na njezinu dijelu, kada nije onečišćena, padne ispod minimalnih standarda.

ADR.OPS.C.015 Održavanje vizualnih sredstava i električnih sustava

- (a) Operator aerodroma uspostavlja i provodi preventivni i korektivni program održavanja kako bi osigurao ispravnost električnih sustava i napajanje električnom energijom cjelokupne vitalne infrastrukture aerodroma, na način koji jamči sigurnost, redovitost i učinkovitost zračne plovidbe.
- (b) Operator aerodroma uspostavlja i provodi preventivni i korektivni program održavanja kako bi osigurao ispravnost pojedinačnih svjetala i pouzdanost aerodromskih sustava osvjetljenja, na način kojim se osigurava kontinuitet vođenja i kontrole zrakoplova i vozila, kako slijedi:
- (1) Za uzletno-sletnu stazu za precizno prilaženje kategorije II ili III, cilj sustava preventivnog održavanja je da su tijekom svih razdoblja operacija kategorije II ili III sva prilazna svjetla i svjetla uzletno-sletne staze ispravna i da je u svakom slučaju najmanje:
- 95 % svjetala ispravno u svakom od sljedećih podsustava:
 - sustav svjetala za precizno prilaženje kategorije II i III, u unutarnjih 450 m;
 - svjetla središnje crte uzletno-sletne staze;
 - svjetla praga uzletno-sletne staze;
 - rubna svjetla uzletno-sletne staze.
 - 90% svjetala ispravno u zoni dodira;
 - 85% svjetala ispravno u sustavu svjetala za prilaženje u području izvan 450 m;
 - 75% svjetala kraja uzletno-sletne staze ispravno je.
- (2) Svjetla koja mogu biti neispravna u skladu s podpodtočkom (1) ne smiju za posljedicu imati promijenjen osnovni oblik sustava rasvjete.
- (3) Ne smiju se pojaviti dva susjedna neispravna svjetla u nizu, osim u prečkama (*barrette* i *crossbar*), gdje mogu biti dopuštena dva susjedna neispravna svjetla.
- (4) Za zaustavnu prečku na poziciji za čekanje koja se koristi za uzletno-sletnu stazu namijenjenu za operacije s vidljivošću uzduž uzletno-sletne staze manjom od 550 m, sustav preventivnog održavanja ima sljedeće ciljeve:
- ne smiju biti neispravna više od dva svjetla;
 - ne smiju biti neispravna dva susjedna svjetla, osim ako je razmak između svjetala znatno manji od propisanog.
- (5) Za stazu za vožnju koja je predviđena za uporabu u uvjetima vidljivosti uzduž uzletno-sletne staze manje od 550 m, cilj sustava preventivnog održavanja je da ne smiju biti neispravna dva susjedna svjetla središnje crte staze za vožnju.
- (6) Za uzletno-sletnu stazu za precizno prilaženje kategorije I, cilj sustava preventivnog održavanja je da su tijekom svih razdoblja operacija kategorije I sva prilazna svjetla i svjetla uzletno-sletne staze ispravna i da je u svakom slučaju:
- najmanje 85 % svjetala ispravno u svakom od sljedećih podsustava:
 - sustav svjetala za precizno prilaženje kategorije I;
 - svjetla praga uzletno-sletne staze;
 - rubna svjetla uzletno-sletne staze;
 - svjetla kraja uzletno-sletne staze;
 - ne smiju biti neispravna dva susjedna svjetla, osim ako je razmak između svjetala znatno manji od propisanog.

- (7) Za uzletno-sletnu stazu koja je predviđena za uzlijetanje u uvjetima vidljivosti uzduž uzletno-sletne staze manje od 550 m, cilj sustava preventivnog održavanja je da su tijekom svih razdoblja operacija sva svjetla uzletno-sletne staze ispravna i da u svakom slučaju:
- najmanje:
 - 95 % svjetala središnje crte uzletno-sletne staze (ako postoje) i rubnih svjetala uzletno-sletne staze ispravno je;
 - 75 % svjetala kraja uzletno-sletne staze ispravno je;
 - ne smiju biti neispravna dva susjedna svjetla.
- (8) Za uzletno-sletnu stazu koja je predviđena za uzlijetanje u uvjetima vidljivosti uzduž uzletno-sletne staze od 550 m ili više, cilj sustava preventivnog održavanja je da su tijekom svih razdoblja operacija sva svjetla uzletno-sletne staze ispravna i da u svakom slučaju:
- najmanje 85 % svjetala kraja uzletno-sletne staze i rubnih svjetala uzletno-sletne staze ispravno je;
 - ne smiju biti neispravna dva susjedna svjetla.
- (9) Za uzletno-sletnu stazu opremljenu sustavima pokazivača kuta vizualnog prilaženja, cilj sustava preventivnog održavanja je da su tijekom svih razdoblja operacija sve jedinice ispravne. Jedinica se smatra neispravnom ako je broj neispravnih svjetala toliki da jedinica ne pruža vođenje za zrakoplov kako je predviđeno.
- (c) Za svrhe podtočke (b), svjetlo se smatra neispravnim ako:
- prosječni intenzitet glavnog svjetlosnog snopa slabiji je od 50 % vrijednosti koja je navedena u uvjetima za izdavanje svjedodžbe koje je izdala Agencija. Za svjetlosne jedinice čiji je prosječni intenzitet glavnog svjetlosnog snopa iznad vrijednosti koja je navedena u uvjetima za izdavanje svjedodžbe koje je izdala Agencija, vrijednost od 50 % primjenjuje se na tu konstrukcijsku vrijednost;
 - filter na svjetlu nedostaje, oštećen je ili svjetlo ne proizvodi svjetlosni snop ispravne boje.
- (d) Operator aerodroma uspostavlja i provodi preventivni i korektivni program održavanja kako bi osigurao ispravnost i pouzdanost sustava aerodromskih znakova i oznaka, na način kojim se osigurava kontinuitet vođenja i kontrole zrakoplova i vozila.
- (e) Građevinski radovi ili aktivnosti održavanja ne smiju se odvijati u blizini aerodromskih električnih sustava kada su na aerodromu na snazi postupci pri smanjenoj vidljivosti.
- (f) Operator aerodroma osigurava sljedeće:
- da programi preventivnog održavanja iz podtočaka (a), (b) i (d) uključuju odgovarajuće preglede i provjere pojedinačnih elemenata svakog sustava i samog sustava, koji se obavljaju u skladu s utvrđenim postupcima i u utvrđenim vremenskim razmacima te su primjereni za predviđenu uporabu i predmetni sustav;
 - da se poduzimaju odgovarajuće korektivne mjere za ispravljanje svih utvrđenih nedostataka.
- (g) Operator aerodroma vodi evidenciju o relevantnim aktivnostima održavanja.”
-